

Goekint Graphics

De grafische sector heeft altijd al grote impact gehad op het milieu. Toch zijn er ook in deze bedrijfstak bedrijven die ernstig werk maken van duurzaam ondernemen. Goekint Graphics nv uit Oostende is hiervan een uitstekend voorbeeld. Het bedrijf groepeert drie merken: het reclamebureau Salto, de drukkerij Goekint Graphics en Zen-ding, gespecialiseerd in mailing.

Peter Goekint, afgevaardigd bestuurder licht toe: "Ons bedrijf werd in 1929 als bijberoep opgericht door mijn grootvader Arthur Goekint. Mijn vader, Julien Goekint stapte in 1949 in de zaak en bouwde Goekint Graphics vooral in de jaren 60-70 uit tot een goed draaiende drukkerij. Sinds 1978 startten m'n broer Bart en ik in het bedrijf. Gaandeweg kregen wij meer verantwoordelijkheid om vanaf 1995 het roer in handen te nemen." Dat doen ze met succes. "Vooral de laatste jaren gaat het snel, de laatste 8 jaar zijn we meer dan verdubbeld!" Vandaag werken er 66 mensen bij Goekint Graphics NV. Het Oostendse bedrijf draaide in 2007 een omzet van ruim 7,5 miljoen euro.

Een milieubelastende bezigheid

De grafische sector gooide van oudsher geen hoge ogen als het op het milieu aankwam. Al sinds het begin van de boekdrukkunst tot zowat de jaren zestig werkte men volgens het typodruk-principe: losse letters worden bestreken met inkt en tegen het papier aan gedrukt. Daarbij werd veel gebruik gemaakt van zware metalen zoals lood, tin en antimoon. Goekint: "Dat zorgde voor bijzonder ongezonde werkomstandigheden. Niet alleen moesten de drukkers voortdurend de loden letters en regels manipuleren en werden ze zo voortdurend via de huid aan lood blootgesteld. Bovendien werd het lood in huis hersmolten en in staven gegoten, waardoor de werknemers ook de dampen inademen. Het was dan ook geen toeval dat loodziekte een beroepsziekte was bij drukkers."

Zware metalen stelden dus ernstige milieuproblemen voor de grafische sector. Maar ook oplosmiddelen en reinigingsproducten werden in grote hoeveelheden gebruikt, bv. benzine en witte petroleum. "Het afvalwater ging gewoon het riool in. Aan de kleur van het

riooldeksel kon je de kleur van de druk zien," herinnert Goekint zich.

Vanaf de jaren zestig ruimde de typodruk meer en meer plaats voor offsetdruk. Het grote verschil is dat bij offsetdruk de drukplaat vlak is. Ze is zo geëët – via een fotografische ontwikkeling - dat de inkt alleen daar 'pakt' waar het moet. De loden letters verhuisden naar het museum, maar de milieuproblemen waren zeker nog niet van de baan. Goekint: "Vooral de aanmaak van de drukplaat bleef bij offset vervuilend. De offsetfilms en de platen bevatten zware metalen (zilver) en er kwamen tal van schadelijke chemische stoffen aan te pas zoals ontwikkelaar, fixeër, finisher, ...die oorspronkelijk ook weer gewoon geloosd werden, omdat er geen behoorlijke oplossing voorhanden was. Met de jaren werd afvalwater gelukkig meer en meer opgevangen en behandeld."

Wat het arbeidsgezondheidsaspect betreft betekende de offsetdruk een grote stap voorwaarts, maar de milieu-impact bleef nog groot. Daar kwam verandering in met de introductie van het Computer To Plate-proces (CTP), einde de jaren negentig. "Bij CTP

wordt de traditionele fotografische stap overgeslagen en elimineer je de film en bijhorende chemicaliën. De drukplaat wordt met een laserstraal geëët, zonder dat er nog veel chemie bij komt kijken, zeker bij de nieuwste CTPgeneratie. Niettemin, toen we zowat als eerste drukkerij in onze contreien de overstap naar CTP maakten, verklaarden velen in de sector ons voor gek," lacht Peter Goekint.

Het drukken zelf was traditioneel eveneens een milieubelastend gebeuren. Het ging dan niet alleen over synthetische inkten, maar ook over de grote waaiers van reinigingsproducten, toevoeg- en wasmiddelen. Veel van deze – vaak aromatische – producten, zoals trichloorethyleen, zijn bijzonder schadelijk. De meeste ervan mogen daarom vandaag ook niet meer worden gebruikt. Bij Goekint Graphics werden al die boosdoeners al een hele tijd geleden vervangen door o.a. reinigingsmiddelen op biologische basis en vegetale inkten. "Wat betreft de chemische stoffen nodig voor het drukken heeft zich door de jaren heen een enorme evolutie afgespeeld. Vroeger had je maar een klein gamma veelal vervuilende stoffen voor handen en van wat er na gebruik mee gebeurde trok men zich weinig aan. Vandaag is dat tij volledig gekeerd. Er zijn veel betere alternatieven op de markt en er gaat gewoon niets meer het riool in," besluit Goekint.

Drukkerij wordt groen bedrijf

De zorg voor het milieu kreeg bij Goekint Graphics al heel vroeg aandacht. "In de jaren zestig werden we soms scheef bekeken omdat we ons inlieten met papierrecyclage en milieuzorg", lacht Peter Goekint, "In de grafische sector was je een buitenbeentje als je je met dat soort dingen inliet." Toch hield dat Goekint Graphics niet tegen om door de jaren heen steeds gericht en met veel oog voor milieuzorg te investeren. "De concurrentie is zwaar in onze sector. Zonder een duidelijke visie en voortdurende investeringen hou je het hoofd niet boven water. Wij trokken al snel de kaart van het duurzaam ondernemen. Immers,

De groene drukkerij

efficiëntie gaat heel vaak gepaard met milieuwinst," weet Peter Goekint, "In 1980 werkten we al volledig loodvrij. Papier, film en platen werden zoveel mogelijk gerecycleerd. Platen werden maximaal hergebruikt. Ons afvalwater werd opgevangen om te zuiveren en het zilver zoveel mogelijk te recupereren. Vanaf 1985 namen we een plaatsscanner in gebruik die zorgde voor een gevoelige besparing van inkt, papier en energie. Vanaf 1997 hebben we snellopende drukpersen van de nieuwste generatie geïnstalleerd. Al sinds 2000 zijn we, zoals reeds gezegd, volledig op CTP overgeschakeld."

Vandaag is Goekint Graphics dan ook een goed uitgerust bedrijf met een relatief lage milieubelasting. "Door een aantal technische verbeteringen en investeringen in nieuwe toestellen hebben we het verbruik van inkt, inloopvellen en energie drastisch teruggedrongen en tegelijk ons rendement verder omhoog geschroefd," bevestigt Peter Goekint. "We hebben er bijvoorbeeld voor gezorgd dat al bij de opmaak van het drukwerk berekend wordt hoeveel inkt nodig zal zijn voor het drukken. De densiteit van de bedrukking wordt voortdurend opgemeten en bijgestuurd. Zo'n maatregelen verhogen gevoelig zowel de snelheid als de efficiëntie van het hele proces. Vroeger moesten er eerst massa's inloopvellen door de pers eer alles naar behoren was afgesteld. Dat is bij ons al lang verleden tijd. Bovendien zal de efficiëntie nog verhogen als volgens plan heel binnenkort het volledige proces ISO 12647-2 gecertificeerd zal zijn."

Goekint Graphics loost ook geen druppel industrieel afvalwater meer, alleen nog huishoudelijk afvalwater. "Dat is mogelijk doordat de aanmaak van de drukplaten en de rubberen inktwasinstallaties opereren in een gesloten circuit," verklaart Peter Goekint, "Het afvalwater van de drukpersen en prepress wordt in tanks opgevangen. Verder werken we met dispersielak op waterbasis en drukken we nog uitsluitend met plantaardige inkten." Ook in het energiegebruik wordt voortdurend gesnoeid. Bijvoorbeeld wordt de machinewarmte gerecupereerd voor verwarming. "Een gevoelige energiebesparing is ook de intelligente regeling van de pompen op de

drukpers," weet Peter Goekint, "Die werken frequentie-gestuurd. Wij gebruiken een set van 18 kleine pompen die maar net zoveel perslucht aanmaken als nodig is. Dit in plaats van enkele mastodonten die voortdurend hun volledige vermogen leveren en veel meer energie vreten dan nodig."

Milieuzorg houdt nooit op. Binnenkort wordt een nieuw CTP-toestel in gebruik genomen dat nog veel minder chemische stoffen zal verbruiken, waarvan de platen nog langer meegaan en waarbij nog minder afvalstoffen worden gegenereerd, onder andere doordat het minder onderhoudsbeurten vraagt.

Ook in de zijlijn

In functie van het milieubeheer wordt bij Goekint Graphics ook op vele andere vlakken bewust ruim geïnvesteerd en bijgestuurd. "Bijvoorbeeld kopen we grondstoffen zoveel mogelijk aan in grote verpakkingseenheden," somt Peter Goekint op, "Alle proofing gebeurt met watergedragen inkten. Een belangrijke meerwaarde voor het milieu is ook dat we een centraal inktpompsysteem gebruiken met herbruikbare vaten van 200 liter. Dit in de plaats van de honderden wegwerpdozen – elk met inktresten - die in de sector gangbaar zijn." Terwijl mailing in de sector doorgaans onder polyethyleenfolie gebeurt, maakt Goekint Graphics maximaal gebruik van bio-folie met het OK compost-keurmerk en mailen zij ook onder papieren omslagen. Verpakkingsmateriaal wordt maximaal hergebruikt. Papier- en verpakkingsafval wordt zorgvuldig in een tiental soorten gescheiden met het oog op recyclage. Gebruikte offsetplaten worden gerecycleerd en waar nog mogelijk maximaal hergebruikt. Voor het transport van de afgewerkte producten wordt maximaal beroep gedaan op groeps-transporten.

Milieuzorg loont!

Peter Goekint: "Ons hoofddoel was altijd al om ons werk heel goed te doen, ons bedrijf netjes te houden, de juiste producten te

gebruiken, mee te zijn met de technologie, oog te hebben voor onze omgeving en voor de medewerkers... Dan is de stap naar duurzaam ondernemen snel gemaakt. Het is meer dan een morele of ethische verplichting, het wordt al gauw een passie. Je legt dan automatisch de lat steeds hoger, naarmate je resultaat boekt. Milieuzorg en duurzaam ondernemen staan dan ook al lang centraal in onze langetermijnvisie. Dat werd in het verleden soms op onbegrip onthaald. Maar al die investeringen hebben er wel voor gezorgd dat we steeds efficiënter werden en dat we steeds zijn blijven groeien."

Goekint Graphics blijft voortdurend de milieulat hoog leggen en grijpt ook alle kansen aan om dit in de verf te zetten. Zo stapte het bedrijf mee in het West-Vlaams Milieucharter 2007. Dit project van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij West Vlaanderen en VOKA West Vlaanderen wil bedrijven ondersteunen en stimuleren om duurzaam te ondernemen. Hierin engageren de deelnemende bedrijven zich rond 10 thema's, zoals energie, water, emissies enz., concrete acties op touw te zetten.

Goekint Graphics is ook een van de eerste FSC-gecertificeerde drukkerijen van ons land. Peter Goekint: "Dat betekent dat we papier en drukwerk mogen toeleveren met het FSC logo. Dat papier werd gemaakt op basis van hout afkomstig uit duurzaam beheerde bossen."

Dat het niet vanzelf gaat is nogal wiesed. "Je moet voldoende communiceren naar de buitenwereld en naar je zakelijke partners", waarschuwt Goekint, "Duurzaam ondernemen vraagt ook gerichte investeringen en een langetermijnvisie. Maar de hele oefening blijft economisch verantwoord. Dat zie je aan het zakencijfer, maar ook aan de reacties van de overheid en van de klanten."

Met andere woorden: Goekint Graphics is het treffende bewijs dat duurzaam ondernemen kan en dat een groen imago *rendeert*.

Chris Jacobson